№ 38 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś
wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 38 (1[illegible]) Hod II. Wilnia, 11 maja 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

„Szybki kaniec wajny“

10 maja.

Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Pry Arras artyleryskaja bitwa krapczeje. Naszy akopy na zachodzi ad Lens i Awion byli daremnaj metaj operacij worahoŭ. Frenua astałosia cełaje ŭ naszych rukach. Za ŭładańnie Bilkur buszuje bitwa, pierasoŭwajuczysia ŭzad i ŭpiarod.

Front niamieckaho Naślednika: Miž Suasson i Rejms artyleryjskaja rabota iznoŭ krapczeła. Pry Zimowaj hare i la chutara S.-Mari nowyje francuskije szturmy adbity ŭ wostraj bitwie sztykami i kontratakaj. Na paŭnocanym. zachodzi ad Proun miejscowyje nastupleńnia worahoŭ niczoha nie dajszli.

U bitwach na pawietry i strełami z ziamli zbity 9 samalotaŭ worahoŭ.

Uschodni teatr:

Pry Narajoŭcy, la czyhunki Tarnopol—Złoczow i Bierežanach momentami krapczeła artyleryjskaja i minamiotnaja bitwa.

Na makiedonskim fronci ŭczora trywała niezwyczajna wostraja bitwa, katoraja swajej siłaj pierawysiła ŭsie daŭniejszyje bitwy na hetym fronci.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdaczy padwodnych łodak u Atłantyckim akiani: 4 parachody i 4 parusnyje karabli razam 22,500 tonn. U tym liku byli: aružny anhlicki parachod s tawaram!, szoŭszyj u Aŭstraliju; aružny anhlicki parachod z masłam dla Anhlii; niewiadomy aružny parachod sa zbožžem dla Anhlii; niewiadomy parachod, zdajecca, sa snaradami.

MIUNCHEN (W.T.B.). 9.V. «Bayrisz Staatszeitung» («Bawarskaja dzieržaŭnaja Hazeta») drukuje ab zasiedańni kamitetu sajuznaj rady da zahranicznych spraŭ hetkuju poŭuradowaje apawieszczeńnie:

«Kamitet sajuznaj rady da zahranicznych spraŭ zasiedaŭ uczora i siahońnia pad marszsłkoŭstwam bawarskaho hasudarstwienaho ministra, hr. v. Hertlinga, jak bywaje zwyczajna, u hasudarstwienaho kanclera. U hutarkach abmieniwalisia dumkami; pry hetym pramowa kanclera ab ahulnym pałažeńni i palitycznych metach, u jakoj było wyskazano poŭnaje pierakanańnie ab szybkim i szczaśliwym kancy wajny, była paćwierdžena ŭ wadzin hołas usiemi byŭszymi tut ministrami paadzinokich uradoŭ.»

BERN. (W.T.B.). «Petit Parisien» danosić s Pieciarburha:

Spaŭnicielny kamitet rady rad. i sałd. predłažyŭ uradu zabaranić arhanizaciju ukrainskich, łatyszskich i liflandzkich nacyonalnych pałkoŭ.

«Temps» danosić s Pieciarburha, szto telefonistki pastanawili swajej achwotaj nie złuczać bolej telefonoŭ asob, katoryje choczuć hawaryć z redakcijej krajniaj radykalnaj hazety «Prawda» i z Leninym.

PIECIARBURH. (W.T.B. i P.T.A.). Kierenskij pasłaŭ piśmy spaŭnicielnaj kamisii dumy, radzi rabotnikoŭ i sałdatoŭ i socyalistycznym partyjam u Pieciarburzi, kažuczy ŭ ich, kab predstaŭniki demaktatoŭ pawodłuh wybaru i na mocy specyalnych pazwaleńnioŭ orhanizacii, da jakich jany naležać, uziali na siabie czaść cižaroŭ upraŭleńnia.

BERN (W.T.B.). U dawoli wialikaj staćci ŭ „Daily Telegr.“ pieciarburski karespandent hazety adznaczywaje, szto dola Rasiei znachodzicca ŭ rukach rady rab. i sałd., wytworenaj rewalucijej zusim prypadkowa. Jej prysłuchajuć pieciarburskije ramieśniki i sałdaty, i jana kožny momest može zatrymać uradowuju maszynu. Z hetaj pryczyny tymczasowy urad prymuszen padczyniacca jaho zusim dyktatorskim radam. Hetym tłumaczycca szmat jakije kroki, katorych inaczej nielha było-by zrazumieć. Na wialiki žal, rada rab. i sałd. i tymczasowy urad zasiedajuć u zusim nie rasiejskim Pieciarburzi, ŭ jakim pražywaje znaczny pracent finlandcoŭ i mnoha tysiacz asob niamieckaho pachodžeńnia, miž katorymi szmat tajnych zdrajcoŭ.

BERLIN. Z niekatorym niedawierjem hazety prynosiać wiestku s Kopenhagi, szto, anhlicki i francuski pasły pakinuli Pieciarburh, ale wyjezd abodwych pasłoŭ ukrywajuć, bo bajacca, szto apawieszczeńnie hetaho faktu lisznie silna adabjecaa na nastrajeńni narodu.

U № 77 «Russk. Sł.» s 4 maja piszuć, szto b. minister zahranicznych spraŭ Sazonow, adzin z najwialikszych staronnikoŭ wajny, u naczy na 4 maja nałažyŭ na siabie ruki, pryniaŭszy strychninu. U pakinutym piśmie jon swoj pastupak nazywaje pratestam proci addzialeńnia jaho ad jahonych pryjacieloŭ, katorych jon sa swaim synam, jak sam kaže, «chacieŭ wyratawać».

Wilnia, 11 maja 1917 h.

Pad toj czas, jak tymczasowaje rasiejskaje prawicielstwo u swajej zahranicznaj palityce hatowa było stupić na tuju darohu, pa jakoj iszła staraja samadzieržaŭnaja palityka,—pad toj czas, jak Milukow, zdabyŭszyj ureszci daŭno žadanaje miejsco ministra zahranicznych spraŭ, užo baczyŭ napiarod zawajewańnie Konstantynopola i Halickaj Ukrainy,—rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ, jak predstaŭnica raboczaho narodu, rabiła enerhicznyje kroki, kab zniszczyć da zwańnia palitycznuju spadczynu carskaho prawicielstwa i dajści mira, zrokszysia ŭsich apetytoŭ na czužyje ziemli. Ad samaho paczatku pierewarotu ŭ Rasiei iszło zmahańnie miž tymczasowym uradam i radaj rabotnikoŭ i sałdatoŭ na hrunci warunkoŭ mira, i ŭ hetym zmahańni raboczyje massy krok za krokam zdabywali pierewahu. Pierszaja pabieda ich—heta wiadomaja deklaracija tymczasowaho uradu z 9 krasawika, szto Rasieja ŭ hetaj wajnie nie dabiwajecca nijakich zachwatoŭ czužych ziamiel. Telehraf prynios nam ciapier wiestku ab nowaj pabiedzi rabotnikoŭ: heta — tłumaczeńnie znaczeńnia noty ministra zahranicznych spraŭ, Milukowa, ŭ jakoj toj wyjaśniaŭ sajuźnikam Rasiei, jak jany pawinny razumieć deklaraciju.

U nowaj zajawi haworycca:

1. Taja nota doŭha i ŭsiestaronna razhledžena tymczasowym uradam i pryniata ŭsiemi hałasami.

2. Jasna, szto nota henaja mieła na meci razwiazać pytańnie, zakranutaje ŭ deklaracii z 9 krasawika ŭ hetkich słowach: «Urad liczyć za swajo prawo i swaju pawinnaść zajawić užo ciapier, szto wolnaja Rasieja nie maje na meci zapanawać nad druhimi narodami, abo zachapić ich stan ŭładańnia, ci zaŭładać czužymi ziemlami, i szto mety jaje kirujucca da zabaspieczeńnia trywałaho mira na asnowi swabodnaho razwićcia narodaŭ. Rasiejski narod nia chocze ŭzmacowywać swajei zamiežowaj mocy kosztam inszych narodaŭ i nie maje na meci nikoha pakaryć ani panižyć. U imia paczesnych pryncypoŭ sprawiadliwaści rasiejski narod parwaŭ puty, katoryje jaho zwiazywali, ale nikoli nia zhodzicca i na toje, kab jaho baćkaŭszczyna wyjszła z wajny panižena abo z naruszeńniem kaniecznie patrebnych da žyćcia sił jaje».

3. Pad sławami „umacawańnie zabaspieczeńnia trywałaho mira“ tymczasowy urad razumieŭ ahraniczeńnie azbrojeńnia, mižnarodnyje sudy i t. p.

Zajawa heta była addadziena pasłam sajuznych dzieržaŭ praz ministerstwo zahranicznych spraŭ.

S pryczyny hetaj zajawy rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ apawieszczaje:

„Adnaduszny pratest rabotnikoŭ i sałdatoŭ u Pieciarburzi pakazaŭ tymczasowamu uradu i ŭsim narodam świetu, szto rewolucyjnaja demokracija Rasiei nikoli nia zhodzicca, kab zahranicznaja palityka iszła pa darozi caryzmu, i szto žadańnie jaje jak było, tak i jość nieustanna zmahacca za suświetny mir. Nowaje wyjaśnieńnie tymczasowaho uradu, wyzwanaje pratestam i padadzienaje da ahulnaho wiedama, a praz ministra zahranicznych spraŭ takže i da wiedama predstaŭnikoŭ sajuznych dzieržaŭ, kładzie kaniec usim tłumaczeńniam noty, niazhodliwym z interesami i damahańniami rewolucyjnaj demokracii. Fakt, szto zroblen pierszy krok u kirunku mižnarodnaho razhladu sprawy ab adraczeńni ad palityki zachwatoŭ, treba ŭwažać za wialikuju pabiedu demokracii. Rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ apawieszczaje swaju ćwiorduju pastanowu ŭ buduczynie iści pa darozi zmahańnia za mir i pryzywaje ŭsiu rewolucyjnuju demokraciju Rasiei ciaśniej hurtawacca nawakoł rady. Predstaŭniki rabotnikoŭ i sałdatoŭ złomiać apor prawicielstwa i prymusiać jaho paczać pierehawory ab miry na asnowi adraczeńnia ad anneksij i adpłat“.

Hetyje aposznije słowy pakazwajuć, szto rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ zusim adkryta stupiła na darohu zmahańnia s tymczasowym uradam za mir. I my možem jeszcze raz skazać toje, szto hawaryli raniej: szto tolki poŭnaja pabieda pracoŭnaho narodu ŭ Rasiei nad buržuaziiej i apanawanym jeju prawicielstwam prywiadzie da ćwiordaho i na doŭhije czasy mira na asnowi woli narodaŭ.

Nichaj že heta nastupić czym chutczej!

Na roznych darohach.

«Dziennik Krajowy» apisywaje wielmi cikawy moment u žyćci stalicznaho miesta Ukrainy, Kijewa. Heta—nacyonalnaja manifestacija ukraincoŭ za niezaležnaść. U wializarnym pacho-

dzi ad sabora św. Waładzimiera, ŭ nacyonalnych opratkach, z muzykaj, z uczaściem wojsk, wajennych szkoł, orhanizacij, siarednich szkoł i sielan, płyli praz wulicy Kijewa nialiczenyje hramady narodu za czyrwonym zaparožskim sztandaram z biełym kryžom nad paŭmiesiacam napieradzi i czyślenymi sztandarami z nadpisami ab woli, zhodzi i bractwie narodaŭ.

Z balkonu ratusza pachod witali cywilnyje i wajennyje ŭłaśoi, pastaŭlenyje tymczasowym uradam, hramadzkije i nacyonalnyje orhanizacii. A paśla pierad pamiatnikam Bohdana Chmielnickaho, wiadomaho bajca za wolu ukrainskaho narodu, adbyŭsia mityng. I tut ukraincoŭ witała delehacija polskaho spaŭnicielnaho kamitetu. Paśla pramowy czlena delehacii, Bartoszewicza, adkazaŭ jamu praf. Michajło Hruszewśkij, witajuczy pražywajuczych u Ukrainie i prychilnych da ukrainskaho narodu palakoŭ.

Polski delehat, Bartoszewicz, pramaŭlaŭ pa ukrainsku. Jon skazaŭ:

«Braty ukraincy! U hety czas, kali naszamu narodu zaświaciła wola, pierszaja dumka nasza — nas, palakoŭ, szto z dawion-daŭna žywiem tut, na Ukrainie, — zwiertajecca da was, naszych najbližejszych i najdaŭniejszych susiedzioŭ i pabratymcoŭ. Žyli my z wami niekolki sot hadoŭ u zhodzi i niazhodzi, u dni sławy i ŭ dni buntu, ŭ doli i ŭ niadoli. My wierym ciapier, szto wola zaświciła dla nas usich, szto paczalisia nowyje, lepszyje dni dla naszaj szczyraj zhody i braterstwa, i szto my budziem družna pracawać dzieła dabra Ukrainy, katoraja roŭna doraha dla nas i dla was, wam i nam roŭna blizka. U hety dzień, kali paczynajecca nowaje žyćcio, prymicie, braty ukraincy, naszy szczyryje žadańnia, kab wasz czaroŭny kraj byŭ wolny, aświeczeny i szczaśliwy. Niechaj žywie wolnaja Ukraina».

Czytajuczy hetyje słowy, my nia možem nia wyskazać swajej szczyraj radaści, szto kulturny i ekonomiczna silny polski element u Ukrainie wyjawiŭ hetulki patryotyzmu u adnosinach da swajej ciapierasznaj baćkaŭszczyny, szto jon u najwažniejszy moment žyćcia Ukrainy pajszoŭ porucz z usim ukrainskim narodam i z im razam budoje wolnuju, świetłuju buduczynu kraju. A tut—a u nas, z hetaho boku frontu?..

Szczyry žal sciskaje serce, hledziuczy, jak takiž kulturny i mocny ekonomiczna polski element na naszaj ziamli wiadzie pakryjoma, a dzie možna—i zusim adkryta nieprymirymuju baraćbu proci taho kraju, katory jamu staŭzia za rodnuju matku, — jak element hety starajeccca zahłuszyć kožnaje žadańnie narodu naszaho zdabyć dla swajej Baćkaŭszczyny wolu. Niejki szał nacyonalizmu aharnuŭ biezmała ŭsio tutejszaje polskaje hramadzianstwo, aprycz niaczyślenych szczyra demokratycznych elementoŭ. I tyje, kamu chod histarycznych prypadkoŭ sudziŭ adyhrać niezwyczajna paczesnuju rolu ŭ budawańni nowaho zyćcia ŭ naszaj staroncy, pracujuć dzieła taho, kab rujnawać nasz kraj, kab asłablać jaho siły i zawiaści ekonomicznuju i duchowuju panszczynu dla biełaruskaho narodu...

Praŭda, jość miž tutejszymi palakami ludzi, katorym sumleńnie haworyć, szto heta najwialikszy prastupak, najwialikszaja kryŭda, jakaja pierejszła mieru daŭnych kryŭd, uczynienych polskim panstwam biełarusam, i ŭsich straszenstw pryhonu... Ale takich ludziej — na zdziŭ mała, i hołas ich u polskim buržuaznym hramadzianstwie posłuchu nie maje. Dziki szowinizm tumanić usie hałowy i prymuszaje polskije kiraŭniczyje stany iści ŭ nas pa tej darozi, na jakoj napisano haniebnaje słowo: **z d r a d a**!

Niaŭžo-ž miž tutejszym polskim hramadzianstwam nie padnimiecca mocny hołas pratestu proci hetkaho kirunku, niaŭžo-ž nichto i niszto nie zdaleje zwiarnuć palakoŭ z hetaj falszywaj darohi, jakaja sulić tolki niepapraŭnaje zło i im, i nam, i ŭsiamu naszamu kraju?!...

I. Mieleszka.

Solidarny hołas.

Siedam za biełarusami, wostra wystupili proci apetytcŭ polskaj dzieržaŭnaj rady, wyskazanych u zajawi z dnia 16 krasawika 1917 h. u adkaz na pryzyŭ rasiejskaho rewolucyjnaho uradu, parlamenckaja kamisija ukrainskaho klubu ŭ dzieržaŭnaj radzi ŭ Wienie i narodny kamitet ŭ Lwowi. Pratesty ich, pawodłuh słoŭ polskich hazet, wielmi wostryje. Polskuju zajawu ab tym, szto dola ziamiel, jakije znachodziacca miž etnohraficznaj Polszczaj i Rasiejej, pawinna być razwiazana «u myśl hasudarstwienych interesoŭ niezaležnaj Polszczy», ukraincy nazywajuć „anneksyjnym planam proci druhich narodaŭ“ i «žadańniem nakinuć polskaje panawańnie ukraincam, biełarusam i litwinom». Narodny ukrainski kamitet apawieszczaje, szto ukraincy buduć zmahacca z hetymi anneksyjnymi planami, a ŭ polskaj raboci ŭ Chołmszczynie baczuć polskuju «pastanowu wyniszczyć da zwańnia ŭsio ukrainskaje».

Ukrainskaja parlamenckaja frakcija wyskazywaje swaje zdziŭleńnie, szto najwyszejszy orhan tolki szto apawieszczenaho centralnymi dzieržawami polskaho hasudarstwa liczyć užo patrebnym praciahnuć swaju ruku pa czužoje dabro i hrazić woli druhich narodaŭ—ukraincoŭ, biełarusoŭ i litwinoŭ — pad toj czas, kali ŭnutreny ład Polszczy jaszcze nia wyjaśnien i wola Polszczy nie zabaspieczena ŭ naležnaj miery. «Hetkuju pastanowu polskaj dzieržaŭnaj rady treba asudzić, jak krajnie niepalityczny wyzaŭ ukraincam, asabliwa ŭważajuczy na moment, kali ŭnutreny pierewarot u Rasiei, ciapieraszni nacyonalna-palityczny ruch u rasiejskaj Ukrainie i zroblenyje ŭžo rasiejskim uradam ustupki (ukrainskije szkoły i t. p.) adkrywajuć pierad ukrainskim narodam nowyje kruhazory».

Jak baczym, stanowiszcze ukraincoŭ u sprawi polskich zachwatnych planoŭ zusim zhodliwo z naszym stanowiszczem.

U Wilni i wakolicach.

× **Biełaruski Klub.** U subotu czarodnaja tancawalnaja wieczarynka.

U niadzielu budzie paŭtorena mieŭszaja wialikaje powodeńnie efektoŭnaja adnaaktoŭka «U Kupalskuju nocz».

× **Biełaruski teatr.** Proby pjesy «Na Antokali» užo paczalisia pad kirunkam aŭtara. Ihrajuć apracza niewialikich pieramien tyjež samyje asoby, szto ihrali na świata Kalady.

Pradaža biletoŭ užo paczałasia u czytalni (Wilenskaja 33), u krami kooperatywy «Rajnica» (W. Pohulanka 17) i ŭ Biełaruskaj Knihami (Zawalnaja 7).

× **Tannyje straŭni** majuć być adkryty dla intelihientnych žydoŭ. Pierszaja hetkaja straŭnia adkrywajecca na Zareczczy.

× **Dla biednych** adkrywajucca wiaczornyje žydoŭskije straŭni, jakije wydajuć kaszu i herbatu.

× **Skoraja pomacz** ad 30 kras. da 6 maja dadziena ŭ 81 prypadku. Karetka wyježdžała 54 razy.

× **Za pomacz u raspuście** Chana Tyniewicz zasudžena na 150m. sztrafu.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 43 fen., pry kupli — 2 m. 47 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **U miestowaj krami** pry wul. św. Jana złodziei ŭłamalisia i ukrali 27 pudoŭ spažyŭnych praduktcŭ.

U naczy z 2 na 3 maja ŭ składzi obuwi Kosoŭskaho ukrali z uzłomam botaŭ na niekolki tysiacz marak.

S chlewa pry Kalosnaj wul. 25 ukradziena biełaja kaza 9 hadoŭ.

× **Prapaŭszaje dziecia.** S kwatery baćkoŭ, św.-Jurski pr. 19, prapała dziaŭczynka Emilija Icielunas, 9 hadoŭ.

Z USIAHO KRAJU.

Apawieszczeńnie.

P. Hłaŭnakamandujuczyj 10 armijej za minuły miesiac na nižejpisanyje hramady etapnaj terytoryi nałažyŭ hetkuju kontrybuciju:

1. na hramadu Peldziuny, Rosjenskaho paw., za toje, szto žychary pamahali badziajuczymsia rasiejskim wajennym i, nia hledziaczy na zabaronu, mieli u siabie aružže, — 1588 m.

2. na hramadu Rugiany, Kiejdanskaho paw., za toje, szto 15.I.17 tamaka była banda bolej-mieniej s 30 aružnych rasiejskich wajennych, i ab bytnaści bandy žychary nie daniaśli, — 500 m.

3. na hramadu Biowtany, Koszedarskaho paw., za toje, szto czleny hramady zrabili niemahczymym areszt niekolkich uciokszych s cywilnych rabotnych bataljonaŭ rabotnikoŭ, katoryje byli ŭ Biowtanach, papiaredžywajuczy ich kožny raz, jak žandary pryježdžali szukać ich u wioscy, — 750 m.

4. na hramadu Staciszki, Olickaho paw., za toje, szto ŭ Staciszkach u naczy z 23 na 24 marca zhareło humno z zapasami uradžaju, i zroblenaje śledztwo nie wykluczaje mahczymaści padpału, a hramada adniesłasia da pažaru dawoli chałodna, nie spieszajuczysia zajawić ab im najbližejszaj ułaści (Amtsvorsteher u Serei) — 200 m.

5. na hramady:

Cisowa kala Blaskowizny	40 m.
Blaskowizna	150 m.
Zareczcze	130 m.
Paŭłoŭka	10 m.
Iwaniszki	100 m.
Kruski	170 m.
Prelonka	200 m.
Lanewicza	190 m.
Łopuchowo	160 m.

Suwalskaho paw., za toje, szto jany pryniali ŭ siabie niamieskich wajennych dezerteroŭ i nie zajawili ab ich bytnaści ŭ naležnym miejscu.

6. na hramady:

Ahurki	80 m.
Cwikieli	200 m.
Rejsztokiemie	100 m.

Suwalskaho paw., za toje, szto jany ukrywali ŭciokszych byŭszych rasiejskich wajennych, i czleny hramad nie zajawili niamieckaj ułaści ab ich bytnaści.

7. na hramadu Užwelki, Kiejdanskaho paw., za toje, szto czleny hramady wiedali ab bytnaści ŭ wioscy ŭciokszych rasiejskich pałonnych dy ab hetym nie zajawili, — 5.000 m.

8. na hramadu Łowminiany, Skaŭdwilskaho paw., za toje, szto czleny hramady wiedali ab bytnaści ŭ wioscy uciokszych rasiejskich pałonnych, dy ab ich nie dali znać u naležnaje miejsco, — 2.000 m.

9. na hramadu Kauksnuje, Szawelskaho paw., za toje, szto czleny hramady wiedali ab bytnaści ŭ wioscy ŭciokszych byŭszych rasiejskich wajennych i nie daniaśli ab ich u naležnaje miejsco, — 700 m.

E.H.O. 1 maja 1917 h.

Etappen Inspekteur
von Trotta
Generalleutenant.

MINSK. Hienerał Kwiebienickij (?) pryniaŭ kamandu nad trejciaj armijej.

BIEŁASTOK. Kantrolnyje zbory dla ŭsich mužczyn ad 18 da 45 hadoŭ adbywajucca a 8 hadz. ranicy kožnaho 15 czysła dla tych, prozwiszcze katorych paczynajucca na litery ad A da L, i kožnaho 1 czysła—ad M da Z.

HRODNIA. Užo niekolki dzion minuło, jak prapaŭ niet wiedama dzie Siarhiej Suchich, Mastowaja 9.

SUWAŁKI. Akružny sud zasudziŭ 7 kanakradoŭ. Naczalnik usiaje cheŭry zasudžen na 3½ hady ŭ wastroh.

LIBAWA. Miestowy magistrat naznaczyŭ premii za najlepszyje harodniny. Premii buduć wydawacca ad miesiaca lipnia da wosieni. Premij budzie wydano 12, u tym liku 3 paczesnyje, 2 hraszyma pa 150 m., 1 — 100 m., 3—pa 75 m. i 3 pa 50 m.

Rewolucija u Rasiei.

SZTOKHOLM. Wyjechaŭszyj u piatnicu s Pieciarburha padarožny apawiedaje, szto ŭ sieradu i czećwier u Pieciarburzi adbywalisia demonstracii proci Ameryki. Na rahu Niewskaho praspektu i Sadowaj wul. sabrałasia hramada narodu i pajszła pa hłaŭnym wulicam, niasuczy czorny sztandar i kryczuczy: »Won Złuczenuje Sztaty i Anhliju!« Pierad anhlickim pasolstwam niekolkimi stami ludziej była ustrojena padobnaja-ž demonstracija. Sałdatam i wajenym patrulam, achraniaŭszym pasolstwo, ledžwie ŭdałosia razahnać demonstrantoŭ.

BERGEN. Anhlicki pasoł u Pieciarburzi, Bukanen, u swajej padarožy zajechaŭ siudy. Dumajuć, szto heta zwiazano z uzrostam u Rasiei nieprychilnaści da Anhlii, i heta trebawało akuratnaj narady Bukanena z anhlickim uradam.

SZTOKHOLM. U czasie razruchoŭ u Pieciarburh pierad dumaj i kamitetam ministroŭ adbyłasia demonstracija sotniaŭ sałdatskich žanok, katoryje zajawili prawicielstwu, szto jany trebujuc pawialiczeńnia padmohi im da 20 rub. u dzień. Aprycz taho pawinny mieć roŭnyje prawy žonki aficeroŭ i sałdatoŭ — szlubnyje i niaszlubnyje. U kancy sałdatki wyskazali swaju wieru radzi rab. i sałd.

SZTOKHOLM. U czasi pieciarburskich razruchoŭ Milukow byŭ arestowan na swarm aŭtomobili. Jaho winawacili ŭ tym, szto jon zahadaŭ strelać u narod. U radzi sałdatoŭ i rabotnikoŭ byŭ padadzien prajekt addać Milukowa pad sud. Adnak, pasla tłumaczeńnia uradu, Milukowa wypuscili na wolu, pradzieržaŭszy pad aresztam 12 hadzin.

Toje-ž pryłuczywsia i s czlenam dumy Puryszkiewiczem. U jaho pojezdzi byli znojdzieny monarchistycznyje brasury. Adnak, dziakujuczy zastupnictwu ministra sudoŭ Kierenskaho, jaho wypuścili.

ROTTERDAM. Jak danosiać s Pieciarburha, krytycznyje dla tymczasowaho uradu dni skonczylisia ŭ subotu. Tymczasowy urad udzieržaŭsia

tolki dziakujuczy zastupnictwu kiraŭnikoŭ rady rabotnikoŭ i sałdatoŭ. Rezultatam upadku uradu byli by hramadzianskaja wajna i anarchija. Niebaspiecznaść hetym razam była wialikszaja, czym kali-koleczy za ŭwieś czas rewolucii.

Na ahulnaj naradzi tymczasowaho uradu, spaŭnicielnaj kamisii rabotnikoŭ i sałdatoŭ i dumskaj kamisii czleny ŭradu zhodziilisia s tym, szto pałažeńnie — surjoznaje. Kn. Lwow skazaŭ, szto prawicielstwo hatowo wyjści ŭ adstaŭku i addać ułaść ludziam, jakije majuć bolsz wiery u narodu. Wajenny minister zajawiŭ, szto pałažeńnie na fronci surjoznaje. Stan armii wyzywaje trywohu. Dyscyplinu treba ŭraz že wiarnuć i padniać nastrajeńnie armii. Narodnyje massy— hetkije naiŭnyje, szto dumajuć, bytcym možna dajści mira, kinuŭszy aružže. Jon, minister, sam nie dabiwajecca zawajewańnioŭ. Dumki ab anneksii nidzie nie majuć spchadu.

LUGANO. «Corr. d. Sera» danosić s Pieciarburha ab supolnaj naradzi spaŭnicielnaj kamisii rady rab. i sałd. i dumskaj kamisii:

Czcheidze skazaŭ, szto imperyalistycznaho kirunku tymczasowaho uradu zusim nielha ciarpieć. Ni narod ni armija nia choczuć wajny. Tymczasowy urad ukrywaje swaje wajennyje mety. Jon pawinien zusim adkryta zajawić, szto adrekajecca ŭsielakich anneksij i adpłat. Sajuźniki dobra wiedajuć ab nastrajeńni demokratycznych mass u Rasiei.

Pry ciapierasznim pałažeńni Rasiei ŭsio-ž taki pryznali ministerski kryzis nieswajeczasnym i niazhodnym z metaj.

LUGANO. »Corr. d. Sera« danosić s Pieciarburha, szto tam wiernien spakoj, ale nie zusim. Padniałosia pytańnie ab utwareńni nowaho koalicyjnaho prawicielstwa, kab nie było razdwajeńnia miž tymczasowym uradam i radaj rabotnikoŭ i sałdatoŭ.

SZTOKHOLM. Suproć ładženaj hienerałam Korniłowym u Pieciarburzi tak-zwanaj «czornaj hwardii» dziela zaszczyty tymczasowaho uradu rada rab. i sałd. ładzić u Helsingforsi takzwanuju «czyrwonuju hwardiju», katoraja maje i kulemioty. Heta hwardija prysłała ŭ Pieciarburh telehramu, kažuczy, szto jana da aposzniaho budzie praciwicca tymczasowamu uradu.

SZTOKHOLM. U subotu ŭ Pieciarburh pryjechało szmat sałdatoŭ s frontu s pryczyny wiestak ab prypadkach u Pieciarburzi. Na frontach razyszlisia fantastycznyje czutki ab areszci rady rabotnikoŭ i sałdatoŭ i t. p. Pryjezd sałdatoŭ wyzwaŭ nowyje styczki.

Tymczasowaje prawicielstwo apynułosia ŭ wielmi ciažkim pałažeńni s pryczyny chwaroby Kierenskaho, katoramu daktary nia sulać doŭhaho žyćcia.

PIECIARBURH. Jak možna sudzić, niezdawoleńnie rady rabotnikoŭ i sałdatoŭ tymczasowym uradam wyjaŭlajecca i ŭ adnosinach da Kierensnaho s pryczyny taho, szto jon u swaich palitycznych wystupleńniach lisznie mała uwahi zwiertaje na pahlady i žadańnia rady.

Milukow utraciŭ swaju wialikuju papularnaść praz zwaju zaležnaść ad kadeckaj partyi i swoj imperyalizm.

Rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ, treba spadziewacca, budzie dabiwacca adstaŭki Milukowa i Guczkowa.

ŽENIEWA. Czcheidze, jak danosiać s Pieciarburha, hraziŭ krajnim lewym kinuć swajo miejsco marszałka ŭ radzi rabotnikoŭ i sałdatoŭ.

Proci Milukowa wystupaje tak-že hazeta Maksima Gorkaho.

PIECIARBURH (Reŭter). Niemahczymyje dumki ab woli, jakije panujuć pa wioskach, hroziać tym, szto nie budzie sabrana z ziamli patrebnaja miera zbožža. Wialikije abszary ziamli nie zasiejany, bo nielha dastać rabotnikoŭ, abo zatym, szto sielanie nałažyli areszt na ziamlu i haspadarskije maszyny. Heta — takaja-ž surjoznaja sprawa, jak sama wajna, i pry ciapierasznich warunkach jaje wielmi trudna razwiazać.

SZTOKHOLM. (W.T.B.). U czasie razruchoŭ u aposznim czasi u Kronsztadzi zabity i niekolki anhiickich marskich aficeroŭ. Rasiejskije matrosy admowilisia słuchać anhlickich aficeroŭ.

PIECIARBURH (P.T.A.). Hienerał Korniłow, hłaŭnakamandujuczyj wajskami pieciaburskaho okruha, wydaŭ prykaz, u jakim haworycca: «Kab utwaryć nowuju mahutnuju armiju, patrebnuju dziela zaszczyty naszaj stalicy ad zamiažowych worahoŭ i ŭmacawańnia dabytaj woli, zahadywaju arhanizawać rezerwnyje kadry i ŭraz-že prystupić da wuczeńnia ich wajennaho remiesła. Zhodnie z zajawaj tymczasowaho uradu, hetyje nowyje czaści astanucca ŭ Pieciarburzi dziela abarony woli hramadzianstwa i dzieia taho, kab wystupić suproć worahoŭ, kali-b jany napali na stalicu.

PIECIARBURH. Hienerał Alekslejew wystupiŭ wielmi wostra proci mira bież zawajewańnioŭ i kontrybucij, katory ŭ waczach armii roŭnaznaczny s prolhryszam. Aleksiejew wyskazywaje nadzieju na spadziewanyje bitwy na rasiejskim fronci. Najbolszuju niebaspieku stanowić niespakojny Pieciarburh.

PIECIARBURH. Plebiscyt ab pazyce, zrobieny radaj rabotnikoŭ i sałdatoŭ, daŭ bolszaść hałasoŭ za Lenina, staronniki katoraho u zwaich pramowach wystawili klicz: »Dawoli wajny! Won buržuaznaje kapitalistycznaje prawicielstwo!« »Nia adnej kapiejki dla Milukowa!«

SZTOKHOLM. «Swenska Dagbladet» danosić s Pieciarburha, szto dwa dni tamu nazad Lenin prapaŭ niet wiedama dzie.

SZTOKHOLM. Tymczasowy urad zahadaŭ zamiest daŭniejszaj palicii arhanizawać nacyonalnuju miliciju, katoraja budzie prysłuchać miestowym upraŭleńniam i ziemstwam.

SZTOKHOLM. Paśla abjezdu Guczkowym frontaŭ tymczasowy urad wykluczyŭ sa spiskoŭ armii 76 hienerałoŭ, kamandawaŭszych na paŭnocznym i zachodnim fronci. Na pałudzienym fronci hłaŭnakamandujuczyj Brusiłow nia zhodziŭsia wydalić hienerałoŭ tolki dziela palitycznych pryczyn.

PIECIARBURH. (Hawas). Hienerał Drahomirow naznaczen hłaŭnakamandujuczym paŭnocznym frontam zamiest hienerała Ruzskaho.

KISZYNIOW. Kazaki pamykalisia zrabić žydoŭski pahrom. Hawaryli pramowy proci žydoŭ i puskali czutki ab biazbožnych wystupleńniach žydoŭ, ale styczki z žydami nia mieli wialikszaj siły.

SZTOKHOLM. «Izwiestija sowieta rab. i sołd.» danosić:

«Usie sproby rewolucyjnych emihrantoŭ pryjechać s Francii i Anhlii ŭ Rasieju skonczylisia nieŭdaczaj.»

ŽENIEWA. Amerykanskije irłandcy wiaduć pierehawory s pražywajuczymi ŭ Amerycy rasiejcami — staronnikami mira. Rasiejskije emihranty ŭ Amerycy znachodziacca pad surowym nadzoram, i znosiny ich z Rasiejej nie dapuskajucca.

KOPENHAGA. 5 maja izoŭ adbylisia ŭ Pieciarburzi wialikije demonstracii proci palityki zawajewańnioŭ.

Z usiaho świetu.

KARLSRUE. Na aposznim zasiedańni czlenoŭ socyal-demokratycznaho sajuza było pastanoŭleno adraczysia ad trebawańnia, kab prawicielstwo wyjawiło swaje wajennyje mety. Mir, katory pazbawiŭ-by impieryju chacia by 1 kw. metra ziamli impieryi, nielha nawat razhledać.

ŽENIEWA. U swaim piśmie da kardynała stats-sekretara Gaspari Papież apawieszczaje pryzyŭ da mira, hawaruczy miž inszym:

«Žadańnie zbaŭczaho mira stałosia ahulnym, i my spadziajemsia, szto prawicielstwy tak sama pasłuchajuć hołasu zdzieržanaści. My spadziajemsia, szto niedalok dzień, kali ŭsie ludzi, syny adnaho Ajca, buduć iznoŭ czuć siabie bratami.»

LONDON. U czasi hutarak u Nižniaj Pałaci wyjawiłosia, szto 30 000 rabotnikoŭ u fabrykach wajennych materjałoŭ u pałudziennym Łankaszyry kinuli rabotu zatym, szto niedarazumieńnie miž dyrekcijej fabryk i 500 rabotnikoŭ praz 6 tydnioŭ nie było razhledženo ŭradowym uhodliwym sudom.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieszczeńnia.

8 V. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Na fronci Arras iznoŭ krapczeła artyleryjskaja bitwa. Ataki worahoŭ na Re i na naszy pazycii miž Fonten i Riankur krywawa adbity. U bitwach pry Bilkur worahi zachapili pałudzienna-ŭschodni kraj wioski. Naszy wojski adwajewali siahońnia nazad Frenua i adbili siahońnia niekolki anhiickich kontrataak. Uziaty bolsz za 200 pałonnych i kulemiotaŭ.

Front niamieckaho Naślednika: Na poli bitwy pry En uczora bajewaja rabota była słabiejsza. Wialikszyje bitwy byli tolki na poŭnaczy ad Kroanel, dy nie dajszli ŭdaczy. U wieczary i ŭ naczy szmat u jakich miejscoh frontu Wogsajon—Korbani byli nastupleńnia worahoŭ, katoryje, nia liczuczy słabych udacz na zachodzi ad Kraon, usiudy adbity. U Szampani krapczeje artyleryjskaja bitwa. Na moment uwarwaŭszyjesia na naszy piarednije pazycii na poŭnaczy ad Pronn worahi wykinuty adtul nazad.

7 maja worahi utracili 20 samalotaŭ. Bernhardt zbiŭ swajho 27, małodszy Richthofen—swajho 20-ho woraha.

Uschodni teatr.

Pałažeńnie nie zmianiłosia.

Makiedonski front: Aŭstryjaki i turki miž Orchidaj i wozieram Presbaj adbili nastupleńnia worahoŭ. U zawaroci Czernaj paśla dwochdzionnaj artyleryjskaj padhatoŭki paczalisia szturmy worahoŭ na fronci 8 kilom. szyrokim; jany krywawa adbity niamieckimi i boŭharskimi wajskami.

U krasawiku worahi utracili 362 samaloty i 29 latuczych szaroŭ. My utracili 74 samaloty i 10 latuczych szaroŭ.

9.V. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Pry błahoj pahodzi artyleryjskaja bitwa krapczeła tolki dzie-nie-dzie. Nowyje szturmy worahoŭ, mieŭszyje na meci adabrać nazad Frenua, adbity i pry hetym worahi utracili 100 dusz pałonnych.

Front niamieckaho Naślednika: Miž Zimowaj haroj i darohaj Korbeni — Berri-o-Bak atakawali nowyje francuskije siły paśla barabannaho abnia. Czaściu sztykami, czaściu ahniom jany byli adbity.

Uschodni teatr:

Na poŭnaczy ad Kirli Baby i na pałudni ad darohi Waleputna łohka adbity nastupleńnia rasiejskich rot.

Na makiedonskim fronci byli ŭczora iznoŭ wostryje bitwy. Paśla silnaj padhatoŭki ahniom hienerał Serraj pawioŭ sajuźnickije wojski na szturm miž wozieram Presbaj i Dojran'am. Asabliwa wostraja bitwa iszła ŭ zawaroci Czernaj, dzie paŭtaraŭszyjesia praz uwieś dzień i nocz szturmy byli złomleny s ciažkimi stratami u worahoŭ. Tojež było sa szturmami worahoŭ pry Hradesnicy, na Wardary i na zachodzi ad woziera Dojran. Niamieckije i boŭharskije dywizii ciažka razhramili worahoŭ.

Kala wajny.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdaczy padwodnych łodak u Atlantyckim akiani: 5 anhlickich parachodaŭ jomkaściu razam 25.500 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdaczy padwodnych łodak u Kanali, Biskajskim zaliwie i ŭ Paŭnocznym mory: 11 parachodaŭ, 1 parusnik i 1 rybałoŭ,— usiaho 31.000 tonn.

BERLIN (W.T.B). U Siarodziemnym mory iznoŭ zatopleny 12 parachodaŭ i 2 parusniki ahulnaj jomkaściu 50.000 tonn; u tym liku 15 krasawika zatoplen anhlicki wajenny transport «Arcadian», katory zatanuŭ z bolszaj czaściu byŭszych na im sałdatoŭ.

BERLIN (W.T.B.). Iznoŭ zatopleny 3 wajennyje transporty worahoŭ.

Zjezd socyalistoŭ.

KOPENHAGA. „Socialdemokraten" danosić sa Sztokholmu:

Hołandzkaja delehacija adbyła naradu sa szwedami—czlenami internacyonału.

Plan zjezdu apracowan hetki. Paczynajuczy ad 15 maja adbudziecca rad narad s predstaŭnikami paadzinokich krajoŭ. Hetyje narady pawinny wyjaśnić ahulnaje pałažeńnie i mahczymaść zhodliwaho kirunku. Spadziajucca, szto na zjezdzi buduć usie partyi. Usie delehaty majuć dobryje nadziei i žduć ad takoha planu raboty udacznych rezultatoŭ zjezdu.

PARYŽ. „Journale du Peuple" danosić, szto maje adbycca patajnaja narada ŭsich sajuzoŭ, jakije stajać u Francii za mir, kab wyjaśnić adnosiny da sztokholmskaho zjezdu.

PARYŽ. Uczora tut sabrałosia 45 z ahulnaho czysła 70 socyalistycznych sajuzoŭ Francii, kab namiecić stanowiszcze na nacyonalnym kongressi socyalistycznaj partyi 27 maja, na katorym budzie razwiazano pytańnie, czy partyja paszle swaich predstaŭnikoŭ na sztokholmski zjezd. Longe skazaŭ, szto raskoł u niamieckaj socyalistycznaj partyi i rasiejskaja rewolucija pamahajuć adnaŭleńniu mižnarodnych znosin miž socyalistycznymi partyjami.

Adkaz na szaradu ŭ № 35 «Homana».

Nam prysłana wierszam hetkaja razhadka:

Pierszy skład z-asobna litera zawiecca,
Dyk z A zaczynaci najlepsz nam zdajecca,
Skład druhi litera „em" jasna pakaže,
Szto pierewiarnuuszy «me» usiólaki skaže.

Załatoje «miery» skład druhi za trećcim
Usich nas nawuczaje, jak lohka zamiecim.
Trećciaj zahadki cząści (to jość „ryka)
Niepryjatna paczuć, chiba tak ad byka.
Adwiarnuuszy „ryka“ majesz słowo «ka-
ry»,
Pamiatajcie-ž dobra, pany dy bajary!
Pierszy skład sa treccim tworać słauco
„ary“;
Nie znaju, szto heta, — niemahczyma „na-
ry“,
Dyj mahło-by być jakoje „aryka“
Zamiesta „arecha“ z mužycka pazyka.
„Ameryka“ budzie cełaja szarada —
Nia jedźcie tudy, woś maja dobra rada.

A.

Chacia tłumaczeńnie—dawoli ścipnaje, ale abmyłkowaje. Słowo pawinno składacca tolki s troch składoŭ i budzie: «Ka-me-ta».

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej